

Een kind met een verhaal

Algemene omschrijving

Jodendom, christendom en islam worden ook wel de ‘godsdiensden van het boek’ genoemd, omdat alle drie een heilig boek kennen. Zij beroepen zich op dat boek en de daarbij behorende uitlegggeschiedenis. Boekgodsdiensden worden verder gekenmerkt door het teruggrijpen op verhalen. De verhalen zijn te vinden in het centrale heilige boek of het zijn verhalen die in de uitlegggeschiedenis een belangrijke plaats innemen.

De Tenach in het jodendom en de Bijbel in het christendom bevatten veel verhalen. In de Koran is dat minder het geval. Toch kent ook de islam een rijke verteltraditie.

Deze verteltradities worden tot op de dag van vandaag levend gehouden waar mensen hun eigen levensverhaal vertellen tegen de achtergrond van hun religieuze, traditionele verhalen.

De werkvorm *Een kind met een verhaal* gaat met dit gegeven verder. De kern van deze werkvorm is een individuele schrijfofdracht, waardoor leerlingen zich moeten verplaatsen in het dagelijkse en religieuze leven van leeftijdgenoten met een andere religie, inclusief de feesten die zij vieren.

Doelgroep

Een kind met een verhaal is een werkvorm voor de derde graad van het basisonderwijs en de eerste graad van het secundair onderwijs.

Doelen

Deze werkvorm heeft de volgende leerdoelen:

- De leerlingen leren enkele verhalen kennen uit de drie religies.
- De leerlingen leven zich in in het leven van leeftijdgenootjes met een (andere) religie.
- De leerlingen kunnen hun kennis over (andere) religies verwoorden in een verhaal.

Benodigheden

- ruim voldoende exemplaren van *God Adonai Allah*;
- kinderbijbels (een overzicht van bruikbare kinderbijbels is te vinden bij de extra informatie);
- het boek *Wij vertellen je het mooiste verhaal*;
- als het kan: een exemplaar van Tenach, Bijbel en/of Koran.

Vooraf

- 1 Alle opdrachten in deze werkvorm veronderstellen dat de leerlingen de eerste drie hoofdstukken uit *God Adonai Allah* lezen of hebben gelezen. Vooral uit hoofdstuk 2 van het boek leren leerlingen dat jodendom, christendom en islam ‘godsdiensden van het boek’ zijn en dat verhalen in alle drie de godsdiensden een belangrijke rol spelen.
- 2 Na of naast het lezen van deze hoofdstukken is het leuk verhalen te lezen uit de verschillende tradities,

zeker de verhalen die de drie religies min of meer gemeenschappelijk hebben, zoals de verhalen over de schepping en de hof van Eden, over Noach of Noë, Abraham of Ibrahim, Jozef of Yoessoef en Jezus of Isa. Gebruik kinderbijbels, *Ibrahîe en Abraham* of *Wij vertellen je het mooiste verhaal*, en laat, als het kan, ook de oorspronkelijke boeken – Tenach, Bijbel en Koran – zien.

- 3 Je kunt de leerlingen ook een leesopdracht geven. Ze krijgen dan de opdracht een verhaal uit de Bijbel of de Koran goed voorbereid voor te lezen en moeten ook iets vertellen over het boek waaruit het verhaal afkomstig is. Op deze wijze komen ze de verschillen tussen het verhaal uit de Tenach of de Bijbel en dat uit de Koran op het spoor.

Activiteiten

- 1 Maak een woordspin op het bord, waarin de leerlingen opsommen over welke onderwerpen uit het dagelijkse leven ze een andere jongere, die ze niet kennen, zouden kunnen interviewen. Over welke onderwerpen kun je vragen stellen?
- 2 Geef de leerlingen een individuele schrijfoopdracht met de titel 'Een dag uit het leven van ... en ...'. Op de puntjes kunnen ze naar keuze invullen: *Mirjam en David* (jodendom), *Elke en Jasper* (christendom) of *Fatima en Achmed* (islam). Het is de bedoeling dat ze schrijven over het dagelijks leven van deze jongeren. De dagelijkse dingen en de 'eigen' dingen. Hoe laat staan ze op en wat gaan ze dan doen? Bidden ze bijvoorbeeld? Hoe, waar en wat? Wat eten ze? Wat voor kleding dragen ze? Gaan ze naar de 'kerk'? Zijn er bijzondere dagen in het jaar? Wat gebeurt er wanneer iemand gaat trouwen, of wanneer er een kindje ge-

boren is? Enzovoort. Laat de leerlingen gebruikmaken van *God Adonai Allah* als informatiebron.

- 3 Een variant op de eerste opdracht is een individuele schrijfoopdracht met de titel 'Een vrijdag uit het leven van Fatima en Achmed', 'Een zaterdag uit het leven van Mirjam en David' of 'Een zondag uit het leven van Elke en Jasper'. Bij deze opdracht vertellen de leerlingen hoe hun leeftijdgenootjes hun 'religieuze dag' vieren. Laat de leerlingen gebruik maken van *God Adonai Allah* als informatiebron.
- 4 Een derde variant is: 'Kerstmis met Elke en Jasper', 'Rosj Hasjana met Mirjam en David' of 'Suikerfeest met Fatima en Achmed'. Iedere leerling krijgt een feest als titel en moet bij het desbetreffende feest een verhaal of opstel schrijven. De leerling moet zich daartoe informeren over de inhoud van het feest en zich inleven in de manier waarop het feest beleefd wordt. Het moet een verhaal zijn over de manier waarop de leerling vandaag de dag het feest zou vieren/beleven.

De verhalen kunnen worden voorgedragen op de genoemde feestdag, zo nodig aangekleed met een passende traktatie of een viermoment. Je kunt ook bij elke religie één (leuk, mooi of goed) verhaal uitkiezen en dat in dramavorm op de desbetreffende feestdag (laten) uitvoeren. Leerlingen moeten zich dan inleven in het verhaal en de verschillende rollen.

Let op

De bovenstaande opdrachten kun je goed cross-cultureel organiseren. Geef bijvoorbeeld aan een moslimleerling de opdracht een joodse of christelijke dag te beschrijven, en omgekeerd. Een christelijke jongere mag ver-

volgens het verhaal van een klasgenoot over ‘zijn’ zondag voorlezen en als eerste reageren op de inhoud. Klopt het een beetje of is er iets heel gek in geslopen?

Een andere cross-culturele variant is dat iedereen weliswaar een verhaal schrijft binnen zijn of haar eigen cultuur en traditie, maar dat het verhaal wordt voorgelezen of uitgebeeld door een medeleerling uit een andere cultuur en traditie.

De cross-culturele organisatie van schrijven en voorlezen geeft hoe dan ook de mogelijkheid daarna met de klas in gesprek te gaan over de vraag of het verhaal een beetje ‘klopt’, wat erin opvalt, welke overeenkomsten en verschillen er zijn met ‘eigen’ dagen, feesten enzovoort.

Afronding of leermoment

Er zijn natuurlijk verschillende manieren om nog iets te doen met de verhalen van de leerlingen. Je kunt beloven het mooiste of leukste verhaal uit elke cultuur of traditie te bewerken tot een toneelstuk dat opgevoerd gaat worden voor de hele school. Leerlingen moeten zich dan nogmaals gaan inleven als ze een bepaalde verhaalrol gaan spelen.

Of je stelt voor alle verhalen te bundelen in een leuke map en deze bij wijze van geste bij een bezoek aan de gebedshuizen als cadeau aan te bieden.

Extra informatie

Er is veel te zeggen over de kwaliteit van kinderbijbels. Dat doen we hier niet. We noemen hier slechts een aantal goede kinderbijbels voor basisonderwijs en eerste graad secundair onderwijs, zeker voor leerlingen uit de B-stroom.

– R. Ollivier (bewerking), *Averbodes jeugdbijbel*, Averbode 2004;

– K. Janssen, *Het grote avontuur van God en mens*, Davidsfonds/Infodok 2004;

– N. ter Linden, *Het land onder de regenboog*, Balans, Amsterdam 2006 (verhalen uit de Tora, Oude Testament);

– N. ter Linden, *Koning op een ezel*, Balans, Amsterdam 2006² (verhalen uit het Nieuwe Testament);

– K. Eykman, *Woord voor woord*, De Fontein, Baarn 2003¹³.

Inmiddels is er ook een boek voor kinderen met verhalen uit de Koran:

– F. Achour, *Wij vertellen je het mooiste verhaal*, Bulaq, Amsterdam 2004².

Dit is goed te gebruiken, zij het dat sommige orthodoxe moslims van mening zijn dat de Koran alleen in de grondtekst gelezen mag worden.

Andere boeken voor kinderen met verhalen uit de islamitische traditie zijn:

– B. Offringa, *Marhaban*, Meinema, 's-Gravenhage 1991²;

– F. van Overbeeke-Rippen, *Ibrahiem en Abraham. Koran en Bijbel verteld voor kinderen*, Meinema, Zoetermeer 2000.